

لە زارى خۇيانەوە ئىعترافاتى ئە و مۇستەشارانە بلاودەكتەوە كە بەشدارى ئەنفالىان كردۇوھ

سەرۆك جاش شىخ فخرى يىسماعيل ئاغا

" لە ئەنفالى يەكم و ئەنفالى دووهم و ئەنفالى پېنجەمدا زۆرىكمان لە شەركەرانى دوزمن كوشت و زۆريشمان بولىندار و دەستگىر كرد "

مۇھەممەد كەھلى رىيكانى دوو كىلو ئالتون و (60000) دىنارى خەلاتى بەعس كردۇوھ لە سالى 1983

بە پشتەستن بە چەند بەلكەنامىيەكى مىزۈويي گۇفارى لەپىن دانپىانانى چەند سەرۆك جاشىك بلاودەكتەوە، كە شايىتى دەدهن لەسەر بەشدارىكىرىدىان لە پروسى ئەنفالدا.

ئۇ بەلكەنامە مىزۈويي ئەنفالدا بەرە كانى جەنكى بەسەر كەردىتەوە و لەگەل ئە و سەرۆك جاشانەدا چاۋىيىكەوتى كىردووھ لەميانەي كىرپانەوەي سەرورىيە كاندا بۇ رۆزىنامە كە بەشىكى زۆر لە سەرۆك جاشانە ئاماژە بە بەشدارىيان لە پروسى ئەنفالدا دەكەن و تەنانەت ناوى ئە و قۇناغە ئەنفال و ئە و شاروشارۆچكە و گوندانەش دەبەن كە ئەنفاليان تىدا كردۇوھ.

جىڭكاي وەبىرەتىنەوە يە گۇفارى لەپىن لە زمارە (12) يدا يەكەمین مىدىيائى كوردى بۇو كە بايدى جاشە كانى بەشداربۇوی پروسى ئەنفالى و روزاند و ناوى 77 مۇستەشارى بەشدارى ئە و پروسىيەي بلاۆگرددەوە كە لە لايەن حىزبى بەعسەوە دەستخوشىان لېكراوه لە بەرامبەر ئە و رۆلەي كە بىيىبىيان لە پروسى ئەنفالدا.

له کاتیکدا سه‌دام و داروده‌سته‌کهی له قمه‌زی دادگادان به تومه‌تی کوشتاری خلکی کوردستان له پروسه‌ی ئەنفالدا داخوازیه‌کی جه‌ماوه‌ری له ئارادایه بۇ دادگای‌کردنی ئهو سه‌رۆك جاشانه‌ی که پیش‌ره و به‌شداری ئەنفالی خلکی کوردستان بۇون.

له روانگه‌ی ئهو داخوازیه‌جه‌ماوه‌ریه‌شەوە لفین جاریکى تر فایلی سه‌رۆك جاشه‌کانی به‌شداری ئەنفالی وروزانده‌وو. له ژماره (۱) سالی (۱) کاریکى دیکەی له‌سر کرد. هەروه‌ها له‌سر داواکاری جیکری سه‌رۆگى پەرلەمانی کوردستان لفین هەممو ئهو بەلگەنامانه‌ی پیشکەشی سه‌رۆگایه‌تى پەرلەمان کردوه کە ناوی ئهو سه‌رۆك جاشانه‌ی تىدا تۆمارکراوه. لم ژماره‌ی‌شدا لفین دەقى ئهو لىدوانانه بلازدە‌کاتنوه کە هەندىت له سه‌رۆك جاشه‌کان له کاتى خویدا بۇ روزنامەی هاوکاری داویانه و جەخت له روئى خویان دەکەنۋە له پروسه‌ی ئەنفالدا.

"لەھەمو جەنگە کانی کەرتى باکور به‌شداری عان
کردووھ لە کارېزه و ماوەت و مېرگەسسور و
داقولق لە پاربىزگاى كەركوكدا و زيانىكى زۆر
گەورەمان لە دوژمن دا." هاوکارى (983)

1988/6/16 -

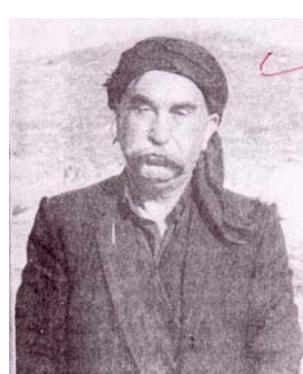
شەرنىكى تريان لە گەلن دوژمنانى ئېرانى كرد له
ناوچەی چەمدەچەمال و دوکان. له ديارترين
به‌شدارىيە كانيشمان لە قادسييە صەدامدا
به‌شدارى فەوجە كەمان بۇوھ لە ئەنفالى يەك لە
ناوچەی سەرگەلۇ و بەرگەلۇ و زېۋە."

هاوکارى (582) - 1982/6/13 -

- عصمدەت دىنوسىنى - فەوجى 157
"بەشدارىمان لە چەندىن شەپىرى گۈنگەدا
كىردووھ لە (دىمكاو) و (دىزەلۈك) و (زاویتە)
شەپىرى چىاي (ھەليمو كار) و لە كارەكاني ئەنفالى
پېنجىدا بەشدارىمان كەردووھ.
هاوکارى (993) - 1988/7/21

- سالار قەرەۋەيسى
"كارەكاني ئەنفال غۇنەي ئهو نىبىرىدىانىن كە
ھېزەكەمان بەشدارى تىاكىردووھ بۇ
پاڭىزكەنەوەي كوردستان لەو كەسانەي پېش
دوژمن كەدوتىوون و بوبۇونە داردەستىان."
هاوکارى (982) - 1988/6/13

- شىخ ئىراهيم مزورى - فەوجى (20)
"ئەوهى شانازى پۇوه‌دە كەين ئەم فەوجەمان

- جەلال رەفيق كاكى فەوجى 101

- فاروق نەورۇزلى - فەوجى 196
"لە كاتى دروستىنى فەوجە كەماندەوە چالا كانە
كەوتىنەتە تۆماركىردنى داستانى سەرگەوتىن
و كارى ئەنفال (4) ديارتىپانە، و لە هەر
كويىدەك و هەر ناوچەيەكى كوردستان دوژمن
بىھۇيىت بەرەنگاريان دەبىن و داروبىردىانلى
دەكەين بە ئاگىر. " هاوکارى ژماره 1003 - 1989/9/1

- توفيق سليمان شكيرانى - فەوجى 113
"ئەو كاتەي فەوجە كەمان دامەزرا يەكسەر لە
دەڤەرى چوارتا لە گەلن ژمارەيەك شەركەردا
لە گەلن دوژمنى بىگانە و خويمىز رووبەرروو
بۇينەوە، هەروهە لە چىاي ئەزمىر و لە ناوچەى
ئەتروش ھەندى بارەگاى بە كىرى گىراواغانان
و بىرانكىرد، هەروهە شەركەر كان چەند

- صادق زیرو هرکی - راویز کاری فوجی

36

" چهند شدیریکمان له گهان دوزمنی ته ماعکاردا
کردووه له ناواچه کانی قهره داغ و چوارتا و
قادره دم و کهرتی شوان و کهرتی ماوهت و
باتیغی لدم دوایانه شدا بهشداریان کرد
له شده کانی ئەنفالی یەك و دوو. بۆ میژوو
دەلیم که شەرکەرە کانی ئىمە لەم شەرانەدا
ته خسیریان نە کردووه به هەموو دل و
پروایە کەوە گوللەیان ناوه به دوزمنی
چەپەلەوە و به سەدان سەربازی بیگانەیان
کوشتووه. هاوکاری 998 - 1988/8/15

- تەحسین شاوھیس سعید - راویز کاری فوجی

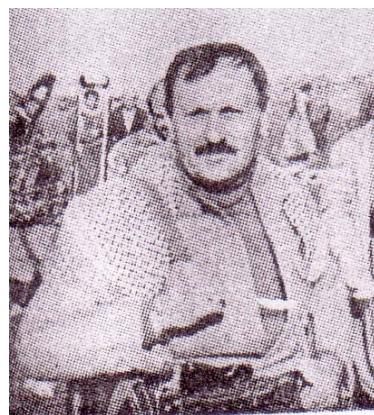
172

" فوجە کەمان لەلایەن سەرکردایەتیبەوە 15
نیشانە ئازایدەتی پیئە خشراوه، لەمەوە
شانبەشانی ھیزە چەکدارە کان بهشداری
کردووه لەئۇرە فەیلەقى يە كەم و هەرواش
بهشداری کردووه لە کارە کانی ئەنفالی يە كەم
و دوورەم و سەرەمدە".

هاوکاری 998 - 1988/8/15

و کارە کانی ئەنفال باشترین بەلگەی ئەم
قسەيەمانە، بۆيە بهشداریان لە بىرە کانی
جەنگدا مایھە شانازیمانە و ئامادەين لە
سەرتاسەرى عېرقدا بەنگىن. " هاوکارى 995

- 1988/8/4

- موعدەصەم عبدولکەدرىم بەرزنجى
" فوجە کەمان خاوهنى چەندىن شەھيد و
برىندارە كە ئەم ناواچانە شوپىنى تۆمار كەدنى
نەبەردىيە کاغانە (چوارتا، ماوهت، قادرکەرەم،
سەرگەلەو، كۈنگۈن، سەنگاۋ، بەندۈرە،
كارپىزە، ئەزمەر) هەروەھا لە کارە کانی ئەنفال
بە تايىەتى يەك و سى و چوار دەوري دىيارى
فوجە کەمان جىڭە شانازیمانە و جەنگاوهەن
لەلایەن سەرکردایەتىبەوە رېزىيان لېسراوه."

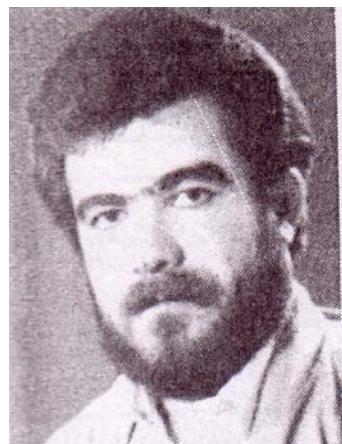
هاوکارى (995) - 1988/8/4

- شىخ نەھەدىن بەرزنجى - مۇستەشارى فوجى
174
" کارە کانی ئەنفال جەنگاوهەن دەورييلىكى
گەورەيان تىايىنى و لەلایەن سەرکردایەتىبەوە
بە (نوط الشجاعە) رېزىلەرavn. " هاوکارى

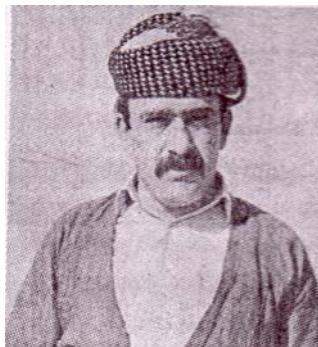
لەھەموو ئەم جەنگانەدا بهشدارى كردووه
شانبەشانى فەيلەقى يە كەم لە چوارتا و ماوهت
پارىزى كەدنى سەنگەرە سەرەتىپە كانى ناواچەى
زاخۇ و سلىمانى ئەمە و جىگە لە ئەركە كانى
ناواچەى دوکان، ئەمە شايەنى باسە ئەم
فوجە قارەمانەمان (35) نیشانە ئازايەتى
پیئە خشراوه لە لایەن نوسینگەرە رېتكەرەوى
باکور، سوپاسەنامە و رېزلىتىنى پى بە خشراوه
لەلایەن سەرەتى كە ئەرە كانى گشتى سوپاوه
لەناواچەى دوکان. " هاوکارى (1000) -

1988/8/22

- شىخ خالىد محەممەد أەمەد غەوارە (خالىدى
خولەسۈر) فوجى 96
" پاش دروستبۇونى فوجە کەمان چالاکىيە كامان
سەرەتى كە ئەرە كانى گرت و کارە کانی ئەنفال
ديارتىپىانە، رېگار كەدنى شەدەلە و سورداش
و قەرەداغ لە کارە گەنگە كانى فوجە کەمانە،
ئەوهشم لە يادنەچىت فوجە کەمان دەورييلىكى
بالاى ھەبۇ لە رېگار كەدنى شاخى
(كۈزجەر)دا. " هاوکارى (1000) -

1988/8/22

- غەفور دېلىشىكى
" ئەم قوربانىيە گەورەيە فوجە کەمان داۋىدەتى

پلەی ئەندامىتى وەرگەرتۇوە. " ھاوکارى 1006
1988/9/8 -

- عىزەدین حەمدەمین ياسىن، فەوجى (16)
" فەوجە كەمان بەشدارىكىردووھ لەچەند
شەرىيەكدا لەوانە شەرە كانى سەنگاو و دوکان و
كارتىزە و لە كەرتى معاوهت، شەرەكەنە
فەوجە كەمان ھەموويان ئامادەن خۆيان بىكەنە
قورىانى شەپى قادسىيە سەرۆكى فەرمانىدە
صەدام حسەين خوا بىپارىزىت. " ھاوکارى
1988/4/18 (967) -

- شىخ فەخرى ئىسماعىل ئاغا، فەوجى 133
" فەوجە كەدى ئېمە (1200) شەركەرى ھەيدى و
ھەبۈوھ لە پاڭىزنىدە ناوجە كانى گەبچىنە و
جاسىنە و قەمچۇغە و سەرمۇرد و مەيدان و
شىخ باخ و سەرگەلۇ و بەرگەلۇ، و لە
ئەنفالى دووھەمدا جەنگاوهارغانان وانەى
ئازايىتىيان لە رىزگار كەنلى ئەم ناوجانە
تۆماركىردى (تىمار، دۆلەتى سەرەت و خوار و
جاۋەدران) " ھاوکارى (9800) -
دەستىگىر كەنلى 995 -

1988/8/4

1988/6/6

- وەلید قاسم ئاغا رۇزبىيانى، فەوجى 270
" فەوجە كەمان بەشدارىكىردووھ لە
كەرەكەنلى پاڭىزنىدە زاۋىتە و
كەنەنلى ماسى دېرەلۈك و ھەمىشە
ئامادەن بىر گۈر كەنلى ھەولە كانى
دۇزمۇن لە ھەر ناوجەيە كەدا بىت. "

ھاوکارى (999) - 1988/8/18

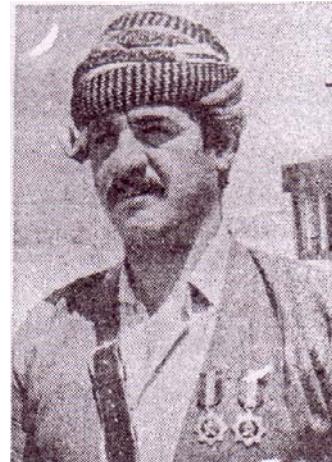
- عومەر حەسەن رەسول، فەوجى 28
" لە گەنگەنلى كەرەكەنلى فەوجە كەمان كە
ئەنجامىداوھ بەشداربۇوھ لە كەرەكەنلى پىنجىوين
و چىوارتا و كەنارو و ئەنفالى دوھەمدا،
فەوجە كەمان نىشانە ئازايىتى پىيەخىشراوه و

240 - شىخ ئەحمد جەمیل بەرزنەجى فەوجى
" لە كارە كانى ئەنفالى سىيەمدا بەشدارىيە كى
گەورەمان كەردووھ و چەندىن گوند و
ناوجەمان لە دەستى بە كەنگەراوان
رەزگار كەردووھ، لەوانە ناحىيە قادر كەرەم و
گوندى ئىبراھىم غولام و ناوجەي قۆبى
قەرەداغ شەپى داستانىيە كەنگەراوان
فەوجە كەمانى. " ھاوکارى 966 -

1988/8/8

محمدهمد که حلی ریکانی - فوجی 7
لهماوهی ئدم چند سالهدا چەند شەپەریکمان
کردووه له گەلنھیزى دەجالى خومەنی و
چەلکاوخۇرەكانى ، بەتايىھتى لە كەرتى
پېشجۈن و سىدەكان و ئەزمىر و تەقىقەق و
ماوهەت و بارزان و چوارتا و دېرالسوك و كانى
ماسىء . هاواكاري (986) - 1986/6/27

- شیخ ئیراهیم شیخ نەجھەدین، فەوچى 102
"فەوچى ئىمە شانازى بەهودە دەكەن كە
خاۋەنى چەندىن نەبەردىن لە ناوچە كاپى چوارتا
و كەتۇر شوان و هەرودە تۆمارى ئازايىھىميان
لە ئەنفالە كاندا تۆمار كراوه و بەخوبىي پاكى
شەھيدانمان چىيا كانى كوردى ساتغان
ئاوداوه... پەھىانىش نويىدە كەمەوه ھەمىشە
ئامادەي ھەموو ئەركىيکى كوشتارىن كە پىمان
بىسپىردىت". ھاوكارى (1003) -

1988/9/1

ڙماڻهه دا هاتوو چوارهه مين سالپاده ڪوڻهاره لشيئه

لہ زمارہ میں داھاتو گوہ لفین
پیدا ہیتے سالیں پینجھے میں
تمہاری و چوار سالان لہ نہ زمونیں
کاری روزنامہ بوسی خوں
تیڈا پڑبینت، بے و بونے یہ گوہ
خوبی ران نا کادار دکھین کے لہ
زمارہ میں داھاتو گوہ کو گھلیں
کوران کاری کرنے کے دین،
خوبی رانی بھری پیش دھتوان راو
سے رنج و پیش نیارہ کایاں لہ
ریکھ لیں یہ مبلہ کانی لفین گوہ
اہ وانہ بکھن۔

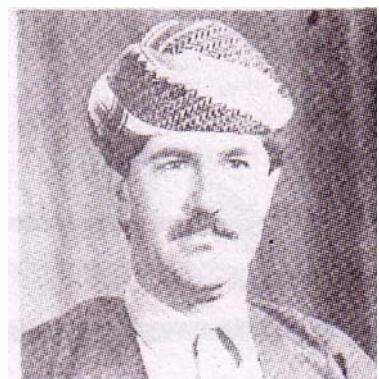
ڦمارهٽ داھن سالیادوں ڪو

lvinpress@yahoo.com
lvinpress@hotmail.com

میرانی عه باسه فه نی سیناریوی گه رده لول چاپ ده کات

میرانسی عه باس هفنهن (چیا)
سیناریوی گهرده لولی بلا و کرده ووه
ئەم کتىبە سیناریو فىلمىكى
كوردىيە كە نوسەرە كەھى ھەولى
داوه لە رىگەز زمانى رەمزەوه
ئامازە بە ھەندىيەك باھەتى گرتەنگ

له زماره‌ی پیشودا له ریپورتاژ گرفتی
نیشته جیوون له خورمان ناوی
ناماده‌کاری ریپورتاژ‌که (وریا حسین) و
ریپوار حمه‌لاؤ) خاوه‌نی وینه‌که
په‌ریوه . بؤیه داوی لئیبوردن له م دوو
بجه‌ریزه و خوینه‌ران ددکه‌ین .

– خدلیل عبدولا شهرهفان فدوچی (109) –
" له گرنگترین ئەو جدنگانەی کە فدوچە کەمان
تىايىدا بەشدارىكىردووه و ئەدرکى قارەمانىتى
خۆزى نواندورووه جدنگى چوارتا بوه لە سالى
1986 داوجىنىڭ شەمئىران سالى 1986
ھەرۋەھا لە جەنگى ئەنفالى يەكەمدا لە
سەرگەلۇ و بەرگەلۇ و جدنگى ئەنفالى دۈوەم
لە قىدرەداغ، کە فدوچە کەمان چەكىكى زۆرى
دەستكەھوت لەم جدنگانەدا کە جەنگى فارسى
دۈرۈمن بۇون، لە ھەر دەردو جەنگى ئەنفالى
يەكەم و دۇوەمدا ئەدەببو كە فدوچە کەمان
پاداشتى سەرگەردايەتى وەرگەرت."

۱۹۸۸/۶/۱۶ - هاوکاری

نویسنده: